

До СК при ВСС

КОНЦЕПЦИЯ

за състянието на ОКРЪЖЕН СЪД МОНТАНА, цели за развитието му и мерки за тяхното достигане

от МИЛЕНА ЦВЕТАНОВА БРАНКОВА – Административен ръководител – Председател на ОС Монтана,

кандидат в открита процедура за Административен ръководител – Председател на ОКРЪЖЕН СЪД МОНТАНА.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

Като участник в конкурса за длъжността „Административен ръководител-председател“ на Окръжен съд Монтана и в съответствие с изискванията на чл. 194а, ал.2 от ЗСВ, представям на вниманието Ви изготвената от мен Концепция, съдържаща личната ми мотивация, анализ за състоянето на съда и вижданията ми за бъдещото му развитие.

ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ

Заявявам участието си в настоящия конкурс, мотивирана от дългогодишния си /над 28 г./ стаж на съдия, който е преминал през длъжностите: „младши съдия“, „районен съдия“, „заместник-председател на РС“, „съдия в ОС“, „заместник-председател на ОС“ и „Председател на ОС“. Горното ми позволи да опозная в пълна степен работата на съдилищата и службите им, да предвиждам евентуалните им трудности в работата и да намирам бърз и адекватен начин за преодоляването им. Разбира се – с помощта на колегите и съдебните служители. През последните години натрупах и административен опит в осъществяването на общото организационно и административно ръководство на Окръжен съд Монтана. Със съдиите в него работим заедно вече повече от 25 години, създали сме отличен екип, който се основава на взаимното уважение, взаимопомощ и доверие. Благодарение на изключително прецизния подбор на кадри от предишните председатели на ОС Монтана, в съда ни работят висококвалифицирани съдебни служители, които постоянно обогатяват знанията си, за да са в състояние адекватно да изпълняват задълженията си в съответствие с различните законодателни изменения – организационни и по конкретната правна материя. В рамките на изтичащия ми първи мандат като Председател на ОС, съм се старала да продължа тази тенденция и при всички провеждани конкурси за различните овакантени длъжности за съдебни служители, са назначавани хора с високи професионални и нравствени качества – така, щото бързо са достигали

профессионализма на дългогодишните си колеги. С Председателите на районните съдилища в съдебния окръг поддържаме постоянни контакти и работим заедно при осъществяването на правораздавателната дейност в съдебния район, като винаги съм зачитала тяхното мнение и оперативната им самостоятелност на административни ръководители на районно ниво. ОС Монтана е създал и поддържа много добри отношения с различните служби и органи / прокуратура, адвокатура, ОД на МВР, ТДНС, ОЗ „Охрана“, Пробационна служба/, с които е свързано естеството на работата му, основани на коректност и взаимно зачитане на правомощията. Сериозен мотив за кандидатстването ми за втори мандат като административен ръководител на ОС Монтана е и факта, че съдиите и служителите на съда възприеха предложените от мен мерки за развитието му в концепцията, която защитих пред ВСС при избора ми за първи мандат и заедно много бързо ги реализирахме, като съумяхме без проблеми да приведем организацията на работата си в съответствие с последвалите сериозни изменения в ЗСВ от 2016 г., да приложим в дейността си ЦССРД и СИНС, както и новите правила и указания на ВСС. В тази стара концепция бях изложила свои виждания и за промени в организацията на работата на съда, които са извън компетенциите на административния му ръководител и дори – на ВСС, свързани с осъществяване на охраната на съдебните палати, подбора на съдебните заседатели, актуализиране на индексите за отчитане на резултатите от инстанционния контрол на съдебните актове и др., които към днешна дата вече са факт. Последното ми дава някаква увереност, че съм в състояние да предвидя и мерки, способстващи да повишат качеството на работа на съда като цяло.

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКРЪЖЕН СЪД МОНТАНА. ОЧЕРТАВАНЕ НА ДОСТИЖЕНИЯТА И ПРОБЛЕМИТЕ В ДОСЕГАШНАТА МУ ДЕЙНОСТ.

Териториалната компетентност на ОС Монтана съвпада с административно-териториалните граници на област Монтана, които включват 11 Общини. Последните данни – към 31.12.2015 г., сочат на население от порядъка на 137 00

жители, разпределени с лек превес на територията на градовете. Към днешна дата броят на населението е намалял още, предвид миграционните процеси към столицата и чужбина, а също и предвид отрицателния естествен и механичен приръст. В последните години се наблюдава известно развитие на икономиката в областта. Тези обстоятелства влияят върху броя и вида на разглежданите от ОС съдебни производства. Налице е едно устойчиво постъпление от около 920 – 930 дела годишно в Окръжния съд. Същевременно, постоянно се увеличава натовареността на съдиите в ОС Монтана, макар и същата все още да е под нивото на средната за окръжни съдилища в страната. Горното се дължи на обстоятелството, че в последните години освобождаваните от пенсионирани съдии щатни бройки се прехвърлят към по-натоварени съдилища, на осъществено през 2019 г. прехвърляне на съдия от ОС Монтана към Специализирания наказателен съд по реда на чл. 194, ал. 1 от ЗСВ, както и на факта, че от м. юли 2018 г. мястото на младши съдията е вакантно.

Към настоящия момент ОС Монтана е с одобрен щатен състав от 12 съдии: председател, заместник-председател, 9 съдии и 1 младши съдия. Реално са заети само 9 съдийски бройки: 1 съдия от гражданското отделение на МОС е командирован от м. март 2018 г. в търговското отделение на САС, класиран е на второ място в конкурса за съдии от ТО на САС и няма да се върне на работа в ОС Монтана; с Решение на СК при ВСС по Протокол № 3/19.01.2019 г. е обявен конкурс за вакантното младши съдийско място, но предвид процедурата по провеждането на конкурса и предстоящото обучение в НИП, младият колега би започнал работа най-рано през лятото на 2020 г.; с Решение на СК при ВСС по Протокол № 21/02.07.2019 г. е обявен конкурс за повишаване за една свободна съдийска бройка в Наказателното отделение на ОС Монтана, но и тук реалното заемане на мястото ще се проточи във времето. Междувременно, от деветимата действащи съдии, двама са съпрузи, което прави невъзможно едновременното им участие във въззвивни състави. Тези факти създават проблем при формирането на тройните състави в дейността на ОС Монтана, но при добрата организация смяtam, че можем с наличния ресурс да преодолеем това временно затруднение. През последните години, в качеството ми на административен ръководител на ОС Монтана, съм следяла ежемесечно постъпленията по видове дела. Така, по мое предложение, Общото събрание на съда взе решение през второто полугодие на

2018 г. съдия от гражданското отделение да работи до края на 2018 г. в наказателното отделение на ОС Монтана и да помогне на колегите си в това отделение. По този начин не допуснахме нарушения на сроковете за насрочване и разглеждане на наказателните дела в периода на застъпване на вече образувани и висящи НОХДела и нови такива, по които след изменението в НПК, започна да се провежда т. нар. „разпоредително заседание“. Към настоящия момент е заострено вниманието към постъпленията на първоинстанционните граждански и търговските производства, като е налице разбирането у съдиите от Наказателното отделение на МОС, че е възможно да укажат помощ на колегите си от Гражданското отделение при нужда, тъй като последните са само петима – след пенсионирането през м. декември 2019 г. на съдия от това отделение и съответно – съкращаване на съдийската му бройка с прехвърлянето ѝ към друг, по-натоварен съд. Утвърдената щатна численост от 12 съдии е оптимална за нормалното функциониране на ОС Монтана, но същата следва да бъде и реално попълнена. Последното ще позволи по-стриктно спазване на специализацията на съдиите по материя / гражданска-наказателна/ и повишаване още повече качеството на постановените от тях съдебни актове, което е особено важно с оглед на процесуалните ограничения за касационно обжалване по някои видове дела. Финализирането на конкурса за съдия в Наказателното отделение на ОС Монтана ще доведе най-накрая до преустановяване на над 20-годишната практика за периодично / на две години/ попълване на персоналния състав на това отделение със съдии от гражданското отделение на съда поради недостиг на съдии за работа по наказателни дела. Ще способства и за по-добро ureгулиране натовареността на съдиите в това отделение, в което председателят на съда работи със 70 % натовареност /поради административните ангажименти и тези по ЗСРС/, а друг от съдиите / поради обективни причини/- на 40 % натовареност, впоследствие поради недостига на кадри – увеличена на 60 %, . По отношение на младши-съдията: ниторно известно е, че той може да участва единствено във въззвивни състави и като втори член от разширени състави по наказателни дела. У съдиите в ОС Монтана съществува убеждението, че млаши съдията няма да ги „разтовари“ особено при разглеждането на делата. Работата на един такъв млад колега в рамките на двугодишния му мандат се приема като задължение и отговорност той да бъде реално и на практика научен в тънкостите на правоприлагането – така, щото да е в състояние качествено да поеме

самостоятелното решаване на съдебните спорове в бъдещата му работа като районен съдия при кариерното израстване.

Още по-серииозен е кадровият недостиг на съдии в трите Районни съдилища на съдебния окръг – Монтана, Лом и Берковица. Вече повече от пет години и трите районни съдилища работят с непопълнени съдийски щатове. Съдебният ни район е сред икономически по-изостаналите, близо е до столицата, без особени възможности за развитие и е непривлекателен за млади колеги. Факт е, че за много дълъг период от време само двама бивши младши съдии са продължили кариерата си като районни съдии тук.

РС Монтана е с утвърден съдийски щат от 10 съдии, но и към настоящия момент не е попълнен изцяло, въпреки обявения през 2018 г. конкурс за преместване. Просто няма желаещи за такова. В края на 2019 г. отново е обявен конкурс за преместване за 1 съдийско място за този съд, но не очаквам отново да има кандидати. Междувременно – само след два месеца предстои пенсиониране на колега от РС Монтана, а петима от действащите съдии са участници в обявения през 2019 г. конкурс за повишаване в окръжните съдилища / кандидати за СГС и ОСМонтана/.

РС Лом към настоящия момент е с утвърден щат от 6 съдии, но реално работят само 3-ма, след последователното пенсиониране в периода 2016-2018 г. на трима колеги. С Решение на СК при ВСС от 05.12.2017 г. две щатни бройки за съдии в РС Лом бяха обявени на конкурс за преместване, но безрезултатно. Това доведе до ново Решение на СК на ВСС от 15.05.2018 г. за обявяване на същите щатни бройки на конкурс за първоначално назначаване. След продължителна процедура и решение на ВАС, една от тези бройки е заета от м. септември 2019 г., а за другата – все още се чака решение поради последователен отказ на класираните кандидати. Въпреки горното, в РС Лом отново правораздават само трима съдии, тъй като колежка излезе в отпуск поради бременност, а впоследствие – и за отглеждане на малко дете. В края на 2019 г. СК при ВСС взе ново решение за обявяване на конкурс за преместване за една съдийска бройка в РС Лом, но и тук не очаквам положителен резултат.

РС Берковица е с утвърден щат от 3-ма съдии, но последните пет години там реално са заети само двама. Третият съдия бе продължително командирован в РС Монтана поради значително по-високото натоварване на съда в Монтана и през 2018 г. спечели конкурса за преместване в този съд, с което оваканти третата съдииска бройка в Берковица. С решение на СК при ВСС от края на 2019 г. и за тази бройка е обявен конкурс за преместване, но поради отразените по-горе причини, не очаквам тя да бъде попълнена.

Не случайно в настоящето изложение акцентирам върху кадровия недостиг на съдии в съдебния ни район. Проблемът е от години и въпреки усилията в периода 2018-2019 г. на СК при ВСС в тази насока, няма скоро да бъде решен. Поставени в такава ситуация, съдиите и от трите районни съдилища в съдебния окръг са създали оптималната организация за разглеждане и решаване на делата в разумни срокове, като през последните три години няма жалби за бавност срещу техни съдопроизводствени действия. Статистическите данни и за трите районни съдилища сочат на изключително висока натовареност – много над средната за районните съдилища в страната. Продължителният период от време на работа при тази висока натовареност вече тежи на колегите и води понякога до нарушаване на баланса между бързината и качеството на съдопроизводството – за сметка на качеството.

Съдебната администрация в Окръжен съд Монтана отговаря по структура на изискванията на ПАС и утвърдения Класификатор на длъжностите. Като бройка е оптимална и достатъчна за своевременната и качествена обработка на делата / по отношение на специализираната администрация/ и за изпълнение на общите организационни функции / по отношение на общата администрация/. Спецификата и обемът на работата е наложил на всички съдебни служители / с изключение на призовкарите/ да бъдат възложени и допълнителни функции, които произтичат от въвеждането на нови практики и изпълнение на изискванията на нови нормативни документи и указания на ВСС. Самите съдебни служители осъзнават своята отговорност, адаптират се бързо към промените и полагат усилия за повишаване на квалификацията си чрез самообучения, помощ от съдиите и обучения в НИП, както и неформални беседи с колегите си от Сдружението на съдебните служители извън съдебния ни район. През 2019 г. бе сключено писмено споразумение между административните ръководители на ОС

и РС Монтана по чл. 73, ал.1 от ПАС и на документ бе установено съществуващото десетилетия негласно териториално райониране на населеното място / гр. Монтана/ - така, че всеки район да се обслужва от един призовкар – било от от районния, или окръжния съд. Деловодните системи на двете съдилища са различни и не позволяват експлоатацията на модул „Съдебен призовкар“. В ОС Монтана бе утвърдена практиката за периодични работни срещи на административния ръководител с всички съдебни служители. Това позволява постоянно обсъждане дейността на службите, приемане на предложения за улесняване работата на всяка служба, по-бърза комуникация помежду им без излишна забава и бюрокрация - в изпълнение на целите за бързо и качествено правораздаване и административно-правно обслужване на гражданите. Подобни срещи са изключително ценни и за самия административен ръководител, тъй като му дават бърза и навременна информация за възникнали или евентуално предстоящи проблеми в работата на всеки един съдебен служител и му позволяват да вземе адекватното и бързо управленско решение.

Окръжен съд Монтана се помещава в сграда, построена за нуждите му преди повече от 60 години. Има издаден Акт за собственост на името на ВСС. Конструкцията ѝ е такава, че не позволява пристрояване и надстрояване. Достъп до сградата на лица с двигателни затруднения е възможен само до партерния етаж. Няма вътрешен асансьор. Разположението на сградата и подлежащата инфраструктура обуславя техническата невъзможност за изграждане на външен такъв. Предвид горното, ще предложа при освобождаване помещението на Фирмено отделение на партерния етаж и след цялостното прехвърляне на информацията към Агенцията по вписванията, то да бъде преустроено на съдебна зала, до която достъп да имат и лицата, на които им е трудно или невъзможно да посещават горните етажи. В съответствие с приетите насоки от ВСС Правила за различните видове ремонти на съдебните сгради, е отправено мотивирано и в срок искане до ВСС за отпускане на средства, с които да бъде реновиран партерния етаж на сградата. Предстои в следващата година да бъде направено подобно искане и за първия етаж. Вторият и третият етаж са ремонтирани. По този начин ще се уеднакви вътрешния облик на сградата и естетиката на съдебната палата. След завършващ ремонт и на стълбищното отделение, би могло да се помисли и за специално съоражение, което до позволи достъпа на лица с двигателни

затруднения и до горните етажи. Течовете от покрива на сградата от последните години са отстранени в рамките на застрахователните обезщетения. Съдиите са настанени самостоятелно. Кабинетите им и тези на съдебните служители, както и ползваните от ОС Монтана три съдебни зали са в много добро състояние. Залите са оборудвани със системи за автоматичен запис и е организиран обмена му с индивидуалните работни места на съдебните секретари. Съдът ползва по-голямата част от партерния етаж, част от четвъртия етаж и изцяло втория етаж от сградата. На партера са предоставени помещения на ОЗ „Охрана“, първия етаж ползва Наказателното отделение на РС Монтана с прилежащите служби, а последния етаж - Окръжна прокуратура Монтана. В изпълнение на изискванията на съответните Наредби, в ОС Монтана са изградени Стая на съдебните заседатели и Стая за адвокатите. Има и оборудвана Стая за отдих и почивка на работещите в съда, която е от съществено значение най-вече за съдебните служители, които ползват по договореност дневните си почивки, тъй като службите на съда работят без прекъсване в рамките на целия работен ден. За улеснение на гражданите, на партера е разположена регистратурата и информационния център на съда. Обособено е и помещение за регистратура за класифицирана информация, което се ползва съвместно от ОС и РС Монтана.

Ползваните от ОС Монтана компютърни конфигурации бяха изключително амортизириани и морално остарели. През 2015 г. и 2016 г. те са изцяло подменени, а през следващите години, чрез организираните централни доставки от ВСС за органите на съдебната власт, са внедрени нови скенери, печатни устройства и многофункционална копирна техника. Дали наличната техника ще се укаже достатъчно адекватна за бъдещата нова Единна информационна система на съдилищата, е трудно за прогнозиране на настоящия етап. Въвеждането на ЕИСС и заложеното в ЗСВ преминаване към почти пълен безхартиен обмен на информация и комуникация между органите на съдебната власт и между тях и други учреждения вероятно ще доведе до коренна промяна в организацията на работата на съдилищата и реорганизация на техническата и мрежова инфраструктура. Наличните в момента служебни компютри и сървъри в съда са защитени с UPS устройства срещу внезапни спирания на ел. захранването. Осигурена е защита в реално време чрез антивирусен софтуер, одобрен от ВСС. В съда са налични твърди дискове за осигуряване резервни копия на електронната

информация, както и необходимите електронни компоненти за управлението им – така, че информацията, съдържаща се в деловодната програма и друга ценна служебна информация / напр. записите на открытие съдебни заседания/ се съхранява надеждно и периодично се архивира. Няма регистриран случай на загуба на електронна информация. ОС Монтана е включен в Централната електронна система за дистанционен достъп до делата. Тази възможност обаче се ползва изключително рядко от потребителите, тъй като достъпът не винаги е реално осъществим поради технически несъвършенства на системата.

ОС Монтана ползва деловодната програма АСУД. Същата е надеждна, но вече морално остаряла – не позволява автоматичното изготвяне на справки, а генерираните от нея автоматично призовки и съобщения вече не отговарят на настъпилите законодателни изменения в процесуалните закони. Констатирани несъответствия между нея и ЕИСПП бяха отстранени едва, след като на територията на ОС Монтана бе организирана работна среща между разработчика на програмата, специалисти от НСС и служители на съда, за да се осигури надлежното нанасяне на данните в ЕИСПП и автоматичното прехвърляне на информацията от АСУД в ЕИСПП. Както във всички съдилища в страната, в ОС Монтана се ползват ЦССРД / Централната система за случайно разпределение на делата/ и СИНС / Системата за измерване натовареността на съдиите/. И двете системи се експлоатират коректно. Данните за приключените дела и корекционните коефициенти в СИНС в ОС Монтана се попълват от Председателя на съда – за наказателните производства и от Заместник-председателя – за гражданските и търговски производства. Въпреки, че тази дейност води до допълнителното им натоварване, стремежът е информацията относно индексите за натоварване на всеки един съдия да е пълна и коректна, въпреки разбирането и на съдиите от ОС Монтана, и на ВСС, че тази система не е особено прецизна при измерването на действителната натовареност на съдиите.

Въпреки цитираните по-горе системи за случайно разпределение на делата, автоматичното им управление, отчитане на натовареността и деловодните книги и регистри по изискванията на ПАС, в ОС Монтана продължават да се водят на хартиен носител т.нар. картони за всяко дело. Същите се създават с образуването на делото, попълват се от съответните служители /деловодители и съдебни секретари / в хода на разглеждането му и от архиваря при предаването на делото с

готовия съдебен акт в служба „Архив“. Проверяват се и се подписват от съдията-докладчик и се съхраняват в специални класьори за всяка календарна година. Тези картони съдържат на едно място цялата информация, която иначе е разпръсната в различните видове книги. При невъзможността на внедрената в съда Автоматична система за управление на делата да създава автоматично различни видове справки, воденето на тези картони е най-лесния и бърз начин само от съдържанието им да се разбере: кои са страните по делото, какъв е неговия предмет, какво се е случило в проведените по него открити и закрити заседания, на кои дати са проведени тези заседания и ако има отлагане – по какви причини, съдържанието на съдебния акт, датите на образуване и приключване на делото, на предаването му от докладчика в архива, резултатите от инстанционния контрол, къде и кога е изпращано делото при необходимост, кога е върнато и т.н. Воденето на горните картони на делата е запазена практика от много стар експеримент при администрирането им в съдилищата, за началото на който дори и пенсионираните колеги-съдии не си спомнят. Факт е обаче, че е изключително успешен в дейността на съда, не сме се отказали от него, като намерението е да продължи да се експлоатира поне до въвеждането на новата Единна електронна система за управление на делата – в случай, че същата позволява автоматично извеждане на данни за статистиката и различните видове справки, изисквани от ВСС, ИВСС и по ЗДОИ.

В съответствие с указанията на ВСС, в съда е организиран достъп за пререгистрация на старите фирмени дела към Агенцията по вписванията, а също и такъв към информационната система за производствата по несъстоятелност. От началото на 2014 г. съдилищата в съдебния район са включени в ЕИСПП. Споменатите по-горе програмни проблеми между ползваната от ОС Монтана АСУД и ЕИСПП са своевременно отстранени и изпращаните периодично справки сочат на пълно и коректно нанасяне на данните от дейността на съда в ЕИСПП. Определени са служители с достъп до базата-данни по Наредба № 14/2009 г., което е от полза при бързото установяване на новите адреси на протичащите по делата лица и пълните им имена по регистрите за гражданско състояние.

Изградената през м.09.2014 г. Интернет-страница на ОС Монтана постоянно се актуализира. Тя продължава да съществува и към настоящия момент, наред с новата такава, изготвена по Проект на ВСС за унифициране на интернет-

страниците на всички съдилища в страната, считано от 01.01.2020 г. Цялата налична информация от старата интернет-страница е прехвърлена в новата и е на разположение на страните и гражданите. За съществуващ сериозен проблем при пренасяне на информацията, касаеща графика на съдебните заседания и публикуването на съдебните актове, ВСС е надлежно уведомен. Невъзможността за пренасяне на тези данни идва от несъвършенствата на ползваната от ОС Монтана Автоматична система за управление на делата. Отстраняването на пречките в тази насока са само и единствено във възможностите на разработчика на тази система. Това, което зависи от ОС Монтана относно данните за съдебните актове и графиците на съдебните заседания, е изпълнено: - създадена е възможност за прехвърляне на потребителите от старата към новата интернет-страница на съда, за да е достъпна и липсващата в новата страница информация и е извършена от специална комисия на съда ревизия на съответствието на всички постановени съдебни актове с публикациите им в старата интернет-страница съобразно приетите в съда Вътрешни правила за публикуване на съдебните актове - с цел осигуряване на пълна и адекватна информация за прехвърляне към новата унифицирана интернет-страница на съда.

След Решение на ВСС и проведен конкурс, от началото на м. 09.2019 г. в ОС Монтана започна работа съдебен служител на длъжността „връзки с обществеността“. Спечелилият конкурса е бивш дългогодишен местен кореспондент на централен ежедневник, с богат опит в отразяването на работата на съдилищата и усет за събитията, които вълнуват местната общественост. Това му позволява да изготвя бързи, навременни и точни прес-съобщения. В рамките на разработената от ВСС медийна стратегия, му е възложена задачата обективно, пълно, системно и ненатрапчиво да уведомява за резултата от приключилите дела с висок обществен интерес от съдилищата в съдебния район, както и за организацията на работата на съдебните органи. Изработил е и са утвърдени от административния ръководител на съда Вътрешни правила за работа с медиите на съдилищата от съдебния окръг и Втрешни правила за предоставяне на информация по ЗДОИ. Придобитите от него допълнително квалификация и знания в областта на ЗДОИ са изключително полезни при обработка на различните запитвания и изготвяне на нужната на заявителите по този закон информация.

Вече шеста поредна година ОС Монтана е съд-партньор в образователната програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“. Съдия от съда организира обучениета на ученици от горните класове в рамките на програмата, съвместно с колеги от Окръжна прокуратура, Районен съд и Районна прокуратура Монтана. През 2019 г. ОС Монтана се включи и в осемнадесетото поредно издание на програмата на Джуниър Ачийвмънт за първоначално кариерно ориентиране, при което ученици от три Монтански гимназии детайлно бяха запознати с дейността на съда. Участието в горните мероприятия позволява не само да бъде представена работата на съответната съдебна еденица обективно пред обществеността, но и да мотивира младите да изберат за свое поприще съдийската професия.

В ОС Монтана е установена строга финансова дисциплина и разумност при разходването на средствата, поради което не се е налагало отправяне на искания до ВСС за корекции и увеличение на вече утвърдения бюджет на съда за последните календарни години. Главният счетоводител предоставя ежемесечно на административния ръководител справки за движението на сумите по отделните параграфи на одобрения бюджет за съда, което позволява постоянен контрол и разходването на средствата за приоритетни нужди. В средата на 2017 г. в ОС Монтана са изгответи нови Вътрешни правила за осъществяване и документиране на предварителния контрол преди поемане на всяко задължение и извършване на всеки разход, както и нови Вътрешни правила за изграждане и функциониране на СФУК. Извършеният същата година вътрешен одит е завършил с одиторското мнение за много добро ниво на вътрешния контрол по отношение на административно-управленската и специализирана дейност на съда, характеризирани като адекватни и ефективни.

След големите изменения в ЗСВ от 2016 г. и приемането на новия ПАС през 2017 г., в ОС Монтана бе извършена ревизия и на всички Вътрешни правила и заповеди на административния ръководител, касаещи организацията и на чисто правораздавателната дейност. Отчетено бе, че голяма част от тях са били надеждни и адекватни на дейността на съда, но са остарели – посочени са стари разпоредби, отразените в тях процеси не отразяват настъпилите законодателни промени, някои от тях повтарят вече отменени или изменени текстове от нормативните актове, което ги прави безполезни. Горното наложи отмяната на

част от тях, изменението на друга част, а и създаването на съвсем нови Правила, отразяващи начина на разпределение на делата чрез ЦССРД, натовареността на съдиите по Правилата за измерване натовареността, работата на Общото събрание на съда, дистанционния достъп до съдебни дела и др. Всички действащи Вътрешни правила в ОС Монтана са публикувани на интернет-страницата на съда и са достъпни не само за съдиите и служителите му, но и за гражданите, за които организацията на работа в съда представлява интерес.

В съда има организиран и портал за публикуване на вътрешна служебна информация, съдържаща не само вътрешните правила и заповеди относно организацията на работата, но и графиците за дежурства на съдии, съдебни служители, прокурори, покани за общи събрания и др. Създадена е и възможност за обмен на информация посредством „споделена папка“ в компютъра на всеки съдия и съдебен служител. Тази възможност е изключително ценна в ежедневната работа, тъй като позволява бърз контрол на изготвените от секретарите протоколи от откритите съдебни заседания, спешно изготвяне на различни справки, при които данни следва да нанесат различните служби на съда, „качване“ от съдият-докладчик на проекта за съдебно решение в папката на останалите членове на възвивните състави за последно обсъждане редакцията на съдебния акт преди обявяването му на страните. „Споделената папка“ на всеки съдия постепенно се е превърнала в своеобразна информационна библиотека, тъй като съдържа: становищата на съдиите от ОС Монтана поисканията за тълкувателни дела, материали от различни обучения, в които е участвал само някой от съдиите – за информация на останалите колеги, издирени теоретични и практически разработки по нови и съществено променени закони и процедури, уеднаквената съдебна практика на съда и др.

В ОС Монтана са сформирани две отделения: Наказателно, ръководено от председателя на съда и Гражданско, ръководено от заместник-председателя. Съдиите от гражданското отделение разглеждат и търговските спорове, включително и производствата по несъстоятелност – последните, разпределени между всички съдии от Гражданското отделение на случаен принцип чрез ЦССРД. Няма сформирано Търговско отделение, тъй като броят на този вид дела не опрадава това и тъй като броят на действащите съдии е твърде малък.

Всички постъпващи книжа в Окръжен съд Монтана се приемат на регистратурата на съда или на електронната му поща. Завеждат се и се предават по направление: за административния ръководител – във връзка с организацията на работата на съда или в деловодствата / гражданско, наказателно, фирмено/ и в архива – за образуване на съдебни дела или за прилагане на документите по съществуващи такива. Съдебните деловодители докладват още в деня на постъпването или най-късно на следващия ден материалите на председателя, resp. на зам.-председателя за образуване на дела. Образуването и разпределението на делата се извършва чрез въведената от 01.10.2015 г. Централизирана система за случайно разпределение на делата /ЦССРД/ и съгласно приетите от Общото събрание на съда и утвърдени от председателя Вътрешни правила за случайно разпределение на делата, актуализирани неколкократно - с цел осигуряване на публичност, безпристрастност, обективност, а и равномерност на натоварването на съдиите. Техническата операция по разпределението на делата се осъществява от председателя на съда – за наказателните производства и от заместник-председателя на съда – за гражданските и търговски производства. С цел избягване всякакви съмнения относно начина на разпределяне на делата, същото се извършва в присъствието на деловодителя. Изготвените протоколи за извършеното случайно разпределение на делата се подписват от разпределящия и от деловодителя, присъствал при разпределението и се прилагат по делата. Чрез АСУД / Автоматизирана система за управление на делата/ в Окръжен съд Монтана се извършва по същия начин и случайно разпределение на съдебните заседатели по наказателни дела, изготвят се и се подписват протоколи, които също се прилагат по делата. Чрез Централната програма за случайно разпределение на делата се ползва и опцията за случайно определяне на членовете от възвивните състави на МОС, както и на втория член-съдия от разширениите наказателни състави.

При насрочването, разглеждането и решаването на възложените им дела, съдиите спазват предвидените в закона процесуални срокове за различните видове производства и прилагат дисциплиниращите мерки, заложени в ГПК, НПК и ЗСВ. Компромиси по отношение на сроковете по делата с т.нар. международен елемент не се допускат изобщо. Отлагането на делата е за кратки срокове и винаги - с оглед изясняване на споровете напълно от фактическа страна.

Всички постановени съдебни актове се публикуват незабавно след постановяването им на интернет-страницата на съда. След поредните изменения през 2017 г. на ЗСВ и НПК, свързани със забрана за публикуване на влезлите в сила съдебни актове с ефективни присъди, докато не се получи уведомление от съответния прокурор, че е предприел действия по тяхното изпълнение, Окръжен съд Монтана спазва дадените в тази насока указания от ВСС.

Няма забавени дела, което да е довело до прекратяването им по давност и дори такива, които да не отговарят на Европейските изисквания за разглеждане и решаване на делата в разумен срок. Няма изгубени дела, което се установява чрез ежегодни инвентаризации от нарочно определена Комисия. Съдиите от целия съдебен район не излизат в отпуск през съдебната ваканция, ако не са изписали всички актове по приетите за решаване дела и не са организирали графика на заседанията си за следващите ваканцията месеци.

Окръжният съд продължава работата, свързана с обмен на данни в ядрото на ЕИСПП по отношение на наказателните производства. Създадена е специална комисия, която подпомага служителите при попълването на данните.

Във връзка с Правилата за институционална идентичност на документите в съдилищата на РБ, приети с Решение на СК на ВСС, в съда всички документи се изготвят в съответствие с тези правила.

Редовно се води и създадения със заповед на административния ръководител Регистър на исканията по чл.159а от НПК в съответствие с разпоредбите на ЗЕС . Определен е съдия от наказателното отделение на ОС Монтана, който следи за вярното и редовно попълване на този регистър.

Създаден е и се води електронен носител Регистър на отводите и самоотводите по съдии, както и електронен регистър, съдържащ данни за исканите и изготвените от съдиите от Окръжния съд становища по проекти за изменение на нормативни актове, искания за становище по тълкувателни решения на ВКС и др.

Ежегодно се извършват проверки за непотърсени в срок парични гаранции по наказателни дела и суми като разноски по гражданско и наказателни дела при

спазване на приетите от ВСС Правила.

В съда е създадена специална Комисия по чл. 68д от ЗСВ във връзка с участието на съдебните заседатели, която работи по привеждането на документите им в съответствие с измененията на ЗСВ в раздела за съдебните заседатели.

С оглед оборудването и откриването на Адвокатска стая, Общото събрание на съда прие и специални Правила за работа в нея. От края на 2017 г. същата вече функционира реално и осигурява възможност на страните и техните адвокати да се запознават с материалите по делата и да изготвят на място писмени молби и искания до съда – посредством осигурената им компютърна конфигурация. Тази възможност е ценна за страните по различните видове дела, особено след въвеждането от м. 11.2017 г. на т. нар. „Разпоредително заседание“ по наказателните дела.

В съответствие с приетите от ВСС Правила за оценка на товареността на съдиите, за всяка календарна година се определят по отношение на всеки съдия: годишното разполагаемо време за разглеждане и решаване на разпределените му чрез ЦСРД дела, както и процента на товареност. Горното се извършва след обсъждане на Общо събрание на съда на постъпленията на делата по видове, на ангажираността на всеки съдия по участието му в различни видове комисии и на др. обективни причини, които са от значение за осигуряване на равна възможност на всеки съдия за срочно и качествено разглеждане и решаване на разпределените му дела.

В сградата на съда е поставена специална кутия за жалби и сигнали за корупция до ВСС. Такива до момента не са получавани. Постъпилите до Председателя на съда устно, писмено и по ел. поща оплаквания на страни по дела от действия по администриране на преписките в целия съдебен окръг са изключително малко и във всички случаи, след проверки, са се оказвали неоснователни.

Измененията на чл. 85 от ЗСВ от 2016 г. допълниха и разшириха правомощията на Общото събрание на ОС. Тази законодателна промяна въобще не постави нови изисквания пред съда ни, тъй като в последните 10-тина години

всички въпроси, отразени в ал. З на горния текст са били решавани след предварителното им обсъждане от всички съдии. Дори и в случаите, когато се е касало до въпроси от компетенциите на административния ръководител, последният е изслушвал първо мнението на Общото събрание и едва след това е вземал своите управленски решения. Последното никога не е било приемано като бягство от отговорност, а като начин за вземане на най-адекватното решение за подобряване работата на съда. За това и в практиката ни до момента не се е стигало до приложение на текстовете на ал. 4 и ал. 5 на чл. 85 от ЗСВ. Общото събрание на съда прие Правила за организация на дейността си, както и Правила за определяне натовареността на председателя, заместника му и на останалите съдии в съответствие с писаните изисквания на ЗСВ. То провежда средно по около 7-8 заседания годишно – винаги, когато обстоятелствата наложат това.

Данните от долната таблица сочат на годишното постъпление на дела в ОС Монтана, общия брой на делата за разглеждане с висящите такива от предходната година, свършените в инструктивния тримесечен срок дела и действителната натовареност на съдиите.

Година	Бр. дела постъпили през годината	Всичко дела за разглеждане	Свършени в 3 – месечен срок	Действителна натовареност
2015	847	1055	85 %	6,70
2016	929	1085	85%	6,70
2017	1148	1255	91%	7,75
2018	923	1050	87 %	8,14

Забележка: към датата на изготвяне на настоящето изложение, сатистическите данни за 2019 г. все още не са готови

Като видове дела се отчита намаляване на наказателните дела, предвид сравнително ниското ниво на тежката престъпност в региона и използваните от районните съдилища процесуални възможности за приключване на производствата по реда на гл. 27 от НПК / съкратено съдебно следствие/, гл. 28 от НПК / освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание/ и гл. 29 от НПК / споразумения/. Налице е обаче постоянно увеличение на наказателните производства с международен елемент – Европейски заповеди за арест, Европейски заповеди за разследване, признаване на решения за наложени финансови санкции и присъди с наказание „пробация“ на български граждани в чужбина, производства по осъществяване на международна правна помощ по наказателни дела. От разглежданите наказателни производства в последните години най-съществен брой са делата за Общоопасни престъпления – престъпления по транспорта и престъпления, свързани с наркотични вещества. Съществено се увеличава броя на въззвините граждански дела и на търговските спорове, а след промяната на подсъдността и решението на ВКС за разширяване къръга на лицата, имащи право на обезщетения за вреди от деликт, - и на исковете срещу застрахователни компании.

При сходните постъпления на броя дела през последните години, натовареността на съдиите се увеличава постоянно. Това идва от намаляване на броя на реално заетите съдийски бройки. Положителен ефект върху бързината на правораздаването указва установената в съда ни практика за своевременно предварително проучване от съдията-докладчик на разпределените му дела и вземане на всички мерки за дисциплиниране на страните, предвидени в процесуалните закони и ЗСВ. Помощ в тази насока има и от съответните деловодители, които стриктно следят за редовността на призоваванията и за отстраняване на други пречки по движение на делата. Отлагане на съдебни заседания става само по обективни причини, като положените в последните години усилия от съдиите на ОС Монтана са довели до намаляване дори и на тези обективни причини. Все пак, все още са налице такива, които с наличните правни инструменти и правомощия, съдиите не са в състояние да преодолеят. Напр. призоваването в столицата, недостига и липсата на специалисти в определени

области за участието им в процеса като вещи лица и преводачи, внасянето в съда на обвинителни актове, без твърденията в тях да са достатъчно подкрепени със събрани на досъдебното производство доказателства. Последното нерядко води до продължителни и всеобхватни съдебни следствия, до изменения на обвинението, а и до увеличаване броя на оправителните присъди. Процедурата по първоинстанционните граждански и търговски дела изисква предварителна размяна на книжа, което отнема време, а сложилата се по някои от тях фактическа и правна сложност изисква детайлино изясняване на всички обстоятелства за постановяване на правилното решение. При производствата по несъстоятелност бързото им приключване е минирано не само от обективни причини, но и от законодателни условия: напр. възможността за неколократно спиране на производството поради липса на средства; неуспешни продажби на имущество от масата на несъстоятелността; изчакване на съдебни решения за попълване масата на несъстоятелността, за да се пристъпи към осребряване на имуществото; липса на активност от страна на кредиторите и бездействие на синдика, довеждащо до смяната му; законовото ограничение на синдика да преминава директно към продажби чрез пряко договаряне при липса на купувачи и изчерпан ред по чл. 717 и сл. от ТЗ, което налага ново събрание на кредиторите, а понякога – и нова оценка; процедурата по предаване на платежните ведомости в НОИ по реда на чл. 5, ал. 10 от КСО, задължителна преди заличаването на търговеца.

Данните от долната таблица пък сочат на броя свършени дела през годината, броя на постъпилите жалби и протести срещу съдебни актове за съответната година и резултата от върнатите от инстанционен контрол дела през съответната година:

година	брой свършени дела	обжалвани / протестирали през годината	результати от обжалване/протестиране през съответната година					
			върнати от инстанционен контрол	потвърдени/ недопуснати до касационно обжалване	изменени	отменени	без резултат	
2016	978	129	129	79	16	31	3	
2017	1128	151	162	116	16	29	1	
2018	883	131	142	93	17	25	7	

Основният процент протести и жалби са срещу първоинстанционни съдебни актове на ОС Монтана. Въпреки увеличаване на натоварването на съдиите, се наблюдава намаление на отменените при инстанционния контрол присъди, решения и определения. Смяtam обаче, че съдът разполага с по-голям капацитет и броя на изменените и отменени съдебни актове може да бъде значително намален. Полезни в тази насока са утвърдените практики за участие на съдиите от ОС Монтана в различни обучения на НИП, в работни срещи по различната материя и изменения в законодателството, както и провеждането на периодични срещи по отделения за обсъждане и уеднаквяване на съдебната практика, а също и обсъждане на причините за отмяна на постановените актове.

През 2016 г. ИВСС е извършил комплексни планови проверки на работата на съдилищата в съдебния окръг по гражданско, търговски и наказателни дела. Констатациите на проверяващите са, че е създадена много добра организация на работата в трите Районни съдилища и в ОС Монтана, като са дадени единствено препоръки за по-стриктно спазване на сроковете за изготвяне на съдебните актове. Тези препоръки се изпълняват и към настоящия момент е налице инцидентна и сравнително кратка забава при изписването на съдебните решения и мотивите към присъдите, което се дължи на прекомерната натовареност - особено на съдиите от РС Лом, работещи с наполовина зает съдийски щат. Извършени са тематични проверки от ИВСС относно: спазване на родовата подсъдност в производството по чл. 390, ал. 2 от ГПК; глава 27 от НПК / съкратено съдебно следствие/ в производството пред първата инстанция; по приложението на чл. 343в от НК и по чл. 7, ал. 2 от УБДХ, при които не са констатирани нарушения на съдилищата от съдебния окръг. С Решение на СК при ВСС по Протокол № 25/13.06.2017 г., т. 3.2 е изказана похвала за работата по приложението на гл. 27 от НПК на ОС Монтана и трите районни съдилища в Монтана, Лом и Берковица, наред с РС и ОС Пловдив. През 2017 г., на осн. чл. 106, ал.1, т. 7 от ЗСВ, Комисия от Апелативен съд София извърши проверка на организацията и движението на делата в ОС Монтана, при която не бяха констатирани нередности и не са дадени никакви препоръки. Периодичните проверки от Бюрото за контрол на СРС и Комисията към НС за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на СРС и достъпа до данните по ЗЕС не са констатирани пропуски в работата по ЗСРС и ЗЕС и препоръки не са давани.

Ежегодно специално назначени комисии от съдии на ОС Монтана извършват проверки по реда на чл. 86, ал.1, т. 6 от ЗСВ относно организацията на дейността на Районните съдилища в съдебния окръг по граждански и наказателни дела, включително и на дейността на държавните съдебни изпълнители и съдиите по вписванията. Резултатите са много добри, а констатираните дребни несъответствия се отстраняват незабавно.

Общо за организацията на работа на всички районни съдилища в Съдебен окръг Монтана следва да се отбележи следното:

Образуването и движението на делата се извършва съгласно изискванията на ЗСВ и Правилника за администрацията на съдилищата.

Не се констатират пропуски при организацията на работата в РС Монтана, РС Лом и РС Берковица, свързани с образуването и движението на преписките. Всички постъпили книжа: обвинителни актове, искови молби, жалби и др. се приемат в регистратурите на съответните районни съдилища и се предават на председателите, респективно зам.председателя в РС Монтана, които ги резолират и разпределят по съдии-докладчици на принципа на случайния избор. Компютърното разпределение чрез ЦССРД се експлоатира коректно, способства за повишаване на общественото доверие и гарантира принципите на обективност и безпристрастност в процеса на правораздаване. Във всички съдилища в съдебния окръг при разглеждането на делата се спазва изискването за възможно най-бързо насрочване и решаване на дела, подсъдимите по които са непълнолетни или са лица с мерки за неотклонение „задържане под стража“ и на бързите гражданско производства. В Районните съдилища е въведен и случайния избор на съдебни заседатели по наказателни дела.

Данните в долните таблици сочат в синтезиран вид постъпленията на дела, свършените и останали несвършени дела в рамките на последните три години, както и движението на действителната натовареност на съдиите.

2018 година :

	Общо за районните съдилища	РС - Монтана	РС - Лом	РС - Берковица
Висящи дела към 01.01.2018г.	865	386	354	125
Постъпили дела през годината	9 873	5 384	3 260	1 229
Всичко дела за разглеждане	10 738	5 770	3 614	1 354
Всичко свършени дела	9 685	5 348	3 121	1 216
Висящи дела към 31.12.2018 г.	1 053	422	493	138

2017 година :

	Общо за районните съдилища	РС - Монтана	РС - Лом	РС - Берковица
Висящи дела към 01.01.2017г.	674	266	292	116
Постъпили дела през годината	11 935	6 393	4 008	1 534
Всичко дела за разглеждане	12 609	6 659	4 300	1 650
Всичко свършени дела	11 744	6 273	3 946	1 525
Висящи дела към 31.12.2017 г.	865	386	354	125

2016 година :

	Общо за районните съдилища	РС - Монтана	РС - Лом	РС - Берковица
Висящи дела към 01.01.2016г.	722	317	289	116
Постъпили дела през годината	9 405	5 078	3 054	1 273
Всичко дела за разглеждане	10 127	5 395	3 343	1 389
Всичко свършени дела	9 453	5 129	3 051	1 273
Висящи дела към 31.12.2016 г.	674	266	292	116

Съд	година	разгледани граждански дела	разгледани наказателни дела	събрани граждански дела	събрани наказателни дела	отработени чонеко-месеци	брой съдии по щат	натовареност по щат		действителна натовареност	
								на база разгледа- ни дела	на база свърши- ни дела	на база разгледа- ни дела	на база свърши- ни дела
РС - Монтана	2016	3300	2095	3095	2034	115	10	44.96	42.74	46.91	44.60
РС - Монтана	2017	4355	2304	4047	2226	97	10	55.49	52.28	68.65	64.67
РС - Монтана	2018	3641	2129	3296	2052	102	10	48.08	44.57	56.57	52.43
РС - Лом	2016	2606	737	2407	644	78	7	39.80	36.32	42.86	39.12
РС - Лом	2017	3494	806	3239	707	57	7	51.19	46.98	75.44	69.23
РС - Лом	2018	2968	646	2592	529	41	7	43.02	37.15	88.15	76.12
РС - Берковица	2016	929	460	857	416	24	4	28.94	26.52	57.88	53.04
РС - Берковица	2017	1110	540	1029	496	24	3	45.83	42.36	68.75	63.54
РС - Берковица	2018	937	417	859	357	24	3	37.61	33.78	56.42	50.67

Общата действителна натовареност по брой на дела за разглеждане през последната година е увеличена значително в сравнение с тази за 2016 г. и 2017 г. само в Районен съд Лом: - **88,15** за 2018 г. Общото действителна натовареност по брой дела за разглеждане в РС Монтана и РС Берковица е намаляла с около 12 пункта, но въпреки това и тя е над средната за районните съдилища в страната.

Увеличението в цитираните по-горе показатели в Районен съд Лом се дължи на чувствителния недостиг на районни съдии и въпреки това общата действителна натовареност по брой свършени дела през 2018 година е увеличена и то значително само в този съд.

Бързината на правораздаването, отчетена чрез процента на свършените в тримесечен срок дела, в Районен съд Монтана през 2018г. е 95 %; в ЛРС през 2018 г. е 90 % ; в РС Берковица срочността през 2018 година е 88 % .

При наличните свободни щатове за съдии / 1 в РС Берковица – през цялата 2018 г.; 2 в РС Монтана – до м. юли 2018 г. и 1 – след тази дата и 3 в РС Лом до м. май 2018 г. и 4 след тази дата/, бързината на правораздаването е изключително

висока.

Резултатите от въззвивното обжалване на съдебните актове, постановени от Районните съдилища са онагледени в следните таблици:

**Оставени в сила решения на районните съдилища в съдебен окръг Монтана по
граждански дела като процент от общо обжалваните**

Година / Районен съд	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Районен съд – Монтана	45,40%	34,32 %	34,85%
Районен съд – Лом	38,89%	73,17%	76,09%
Районен съд - Берковица	48,78%	38,63%	42,42%

**Потвърдени присъди на районните съдилища в съдебен окръг Монтана по
наказателни дела като процент от общо обжалваните и протестираните
първоинстанционни актове**

Година / Районен съд	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Районен съд – Монтана	80%	50%	69,23%
Районен съд – Лом	58%	50%	55,56%
Районен съд - Берковица	67%	69%	30,77%

Без претенции тези данни да са напълно актуални, тъй като липсва информация за резултатите от евентуално касационно обжалване и възобновяване, те дават все пак точна представа за качеството на постановените

от районните съдилища съдебни актове. Потенциалът на съдиите от тези съдилища е значително по-висок. Това сочат не само статистическите данни от предходните години, но и личните ми наблюдения. Осигурена е възможност и на районните съдии за обучения в НИП, включително и регионални, и дистанционни такива. Провеждат се регулярно работни съвещания между съдиите от наказателните и гражданските отделения на ОС Монтана с тези на трите районни съдилища с цел отстраняване на пропуските в процесуалните и материални закони. Въпреки горното, високата натовареност на трите съдилища / и изключително високата на РС Лом/ в продължение на години вече се отразява на качеството на работата. Заеди с многобройните си дела и дежурства, много често съдиите от Районните съдилища не разполагат с време за участие в обучителните мероприятия. Същевременно за административния ръководител на ОС Монтана не съществува опция за командироване на съдии от един районен съд в друг, тъй като недостигът на кадри и повсеместен и една командировка би разрушила и без това крехкото равновесие във всеки един съд. Предвид наблюденията ми върху дейността на районните съдилища в съдебния окръг през последните пет години, вече съм убедена, че единствената възможност за повишаване срочността и качеството на работата им е попълването на незаетите съдийски щатове.

ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ОКРЪЖЕН СЪД МОНТАНА И МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ:

Целите, стоящи пред бъдещото развитие на ОС Монтана, свързвам с бързото, качествено и предвидимо правораздаване и реализиране на административно-правни услуги, при спазване върховенството на закона, осигуряване на равен достъп до правосъдие и защита на законните права и интереси на Държавата, стопанските субекти и гражданите и повишаване на общественото доверие в работата на съда. Анализирайки състоянието на ОС Монтана, намирам, че в тази насока до момента е постигнато не малко. За по-добри резултати, предлагам в рамките на следващия управленски мандат следните мерки:

- 1. Съвместна работа със СК на ВСС за попълване на вакантните съдийски бройки в съдебния район.**

Посочих вече, че дългогодишното свръхнатоварване на съдиите пречи в известна степен както на бързината, така и на качеството на работата им. Още повече, че всички те са включени в състава на различни комисии по администриране работата на съдилищата в съдебния окръг. В рамките на настоящата и следващите две години предстои пенсиониране на съдии, предстои и движение на кадри в резултат на висияция конкурс за съдии в окръжните съдилища. В случай, че НС приеме предложените изменения в ЗСВ за „възстановяване“ на старите помощни атестационни комисии, това ще създаде допълнителна работа за съдиите в ОС Монтана. И на настоящия етап съществува Етична комисия само в Окръжния съд, тъй като бройката на съдиите в районните съдилища не позволява сформирането на такива на районно ниво.

2. Постоянна работа по повишаване квалификацията на съдиите, съдебните служители и съдебните заседатели.

Уместно е да продължи участието на съдиите от съдебния окръг в организираните на място в НИП, а също и в дистанционните и регионални обучения, както и своевременното им запознаване с новите тълкувателни решения на ВКС и аналитичните становища на съответните колегии на апелативната и касационна инстанция. Наложително е и навременното запознаване със задължителната в българското правораздаване съдебна практика на ЕСПЧ и съда на ЕС в Люксембург. Неясноти и различни тълувания предизвикват и новите Регламенти на ЕС в областта на гражданското и наказателното право. Теръпва ще се създава практика и по влезлия в сила от 01.01.2020 г. Закон за признаване, изпълнение и изпращане на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или на мерки, включващи лишаване от свобода. Горното обуславя и насочеността на бъдещите обучения.

Следва да продължат работните съвещания на съдиите от съответните отделения във всеки съд на окръга, за да се поддържа установената вече липса на противоречива съдебна практика и да не се допускат отново грешките, установени при инстанционния контрол.

Добър, но все още недостатъчен, по мое мнение, резултат дават съвещанията между съдии от Наказателното и Гражданско отделение на ОС Монтана със съдиите от съответните отделения на районните съдилища. Тези работни срещи водят до повишаване качеството на първоинстанционните съдебни актове и до отстраняване на грешките при администриране на делата между инстанциите.

Уместно е да продължат и работните срещи между съдии от наказателните отделения на съдилищата в съдебния окръг с разследващи полицаи, следователи и прокурори. Преди години такива срещи бяха задължителни. Резултатът от тях е виден - с намаляване на върнатите за доразследване дела и доброто взаимодействие между съда и органите на досъдебното производство по преписките, които налагат съдебна санкция от фазата на наказателния процес преди внасяне на обвинителния акт.

Полезната практика на периодични срещи на административния ръководител със служителите от общата и специализирана администрация, също намирам, че следва да се поддържа. Това позволява бърз обмен на информация между отделните служби, своевременно уведомяване за възникнали или предстоящи проблеми, предложения за подобряване работата на всяка служба и вземане на бързо управленско решение. Удачно е да продължи и участието на служителите във всички форми на обучения, най-вече в началните такива - по отношение на новопостъпилите.

През 2020 г. предстои избор на нови съдебни заседатели за всички съдилища в съдебния окръг. Горното налага постоянна работа на съдиите от наказателните отделения с тях – с цел запознаването им с процесуалния закон, правомощията и задълженията им по ЗСВ.

3. **Продължение на постоянния мониторинг на постъпленията по видове дела, на ежемесечната проверка на ненасрочени, спрени и ненаписани в срок съдебни актове по приети за решаване дела.** Това помага за уеднаквяване натовареността на отделенията и спазване на процесуалните срокове.

- 4. Предприемане на действия по поддържане на съдебната палата в добро техническо състояние и реновиране на компроментираните вътрешни общи части. Осигуряване на достъп на лица с двигателни увреждания и до горните етажи на сградата.**
- 5. Продължаване на строгата финансови дисциплина и разумното разходване на средствата от одобрения за съда бюджет.**
- 6. Създаване на адекватна организация на работата в съда, на техническата и мрежова инфраструктура във връзка с бъдещото въвеждане на Единната информационна система на съдилищата.**
- 7. Използване в максимална степен на електронните технологии за обмен на информация между органите на съдебната власт и други учреждения, с които е свързана работата на съда, за призоваване на страните. Във връзка с недостига на веци лица и преводачи в съдебния район изключително полезно ще е разработването на правилата за разпит чрез видеоеконферентна връзка.**
- 8. Продължаване на много добрата комуникация на съда с всички органи и служби, с които дейността му е свързана:** уместно е да продължат неформалните срещи между ръководителите им за бързото разрешаване на различни организационни проблеми без излишна бюрокрация. Напр. със служители на ОД на МВР – при работа на съда по досъдебните производства, при спазване изискванията на ЗСРС в работата по този закон, при изпълнение на мреките за неотклонение „подписка“ и „домашен арест“; с ОП и Пробационната служба – при комплектоване на преписките; с Районната служба „Изпълнение на наказанията“ – при необходимостта от приложение на Системата за електронно наблюдение; с Общинските съвети в област Монтана – при провеждане на процедурата в предстоящия избор на нови съдебни заседатели; с ОЗ „Охрана“ – при конвоиране и принудително довеждане на участници в съдебния процес и взаимодействие при осигуряване охраната на съдебната палата, чието стопанисване и управление по решение на ВСС е предоставено на административния ръководител на ОС Монтана.

9. Повишаване общественото доверие в работата на съда: - най-трудно постижимата за съдебните органи цел. Като цяло обществото няма вярна представа за работата на съда, не е висока правната култура на гражданите, а все един от участниците в съдебния процес е губещ. Това създава неправилното усещане, че в съда нещо не се върши както трябва. Все по-често чувството за справедливост у хората се разминава с действащото законодателство. Горното налага още повече усилия за разясняване организацията на работа на съда, разясняване на мотивите за взетите съдебни решения и законодателните граници, в които следва да бъдат постановени те. В тази връзка уместно е да продължи провеждането на Дни на отворените врати, периодични срещи с представители на медиите, лични срещи на административния ръководител с гражданите, имащи интерес или смятащи, че има проблем в работата на съда. Участието на съда в Образователната програма на ВСС и МО с учениците неизбежно води до повишаване правната култура на подрастващите, а включването на ОС Монтана в различни национални и местни инициативи по популяризиране дейността на съдиите спомага за получаване на по-голяма яснота за същността на правораздавателния процес. За изпълнение на тази цел от съществено значение е и дейността на новоназначения съдебен служител за връзки с обществеността. Изготвените от него и одобрени от административния ръководител на ОС Монтана Вътрешни правила за работа с медиите и за получаване на информация по ЗДОИ детайлизират на практика разпоредбите на приетата от ВСС Комуникационна стратегия и разпоредбите на ЗДОИ и улесняват максимално комуникаторите. Следва да продължи практиката на бързи, ясни и обосновани, кратки прес-съобщения за постановените съдебни актове, за различните инициативи на съда и провеждани от него мероприятия. С финализиране изготвянето на новите унифицирани интернет-страници на съдилищата, вече определените в ОС Монтана съдебни служители, със съдействието на административните ръководители на трите Районни съдилища в съдебния окръг, следва да положат максимум усилия за нейната постоянна актуализация.

Без претенции за пълна изчерпателност, излагам в настоящата Концепция вижданията си за настоящето състояние на Окръжен съд Монтана, целите за бъдещото му развитие и мерките за тяхното постигане. Опитът ми от изтичащия първи мандат като административен ръководител на този съд ме е научил, че твърде скоро горното изложение ще се укаже в известна степен остаряло. Правораздаването е динамична дейност и налага бързо и своевременно вземане на адекватни решения според законодателните изменения, промените в организационните актове на ВСС и указанията му, а и според конкретно възникналата фактическа ситуация. Смяtam, че с екипа на ОС Монтана можем да продължим успешно работата си и да покажем, че ОС Монтана е една ефективна, независима, прозрачно работеща част от съдебната система в страната.

Председател на ОС Монтана:

/Милена Бранкова/